

Ri carta xutz'ib'aj ri Pablo che riglesia k'o Éfeso

Ri Pablo kuya pan rutzil kiwach ri hermanos e k'o Éfeso

1 ¹Ri'in in Pablo in taqo'n re ri Qanimajawal Jesucristo; e ri Dios intaqayom re, ma e xraj ri' chwe. Kantz'ib'aj pan wa carta che alaq ri k'o alaq pa ri tinamit Éfeso,^a ri k'o alaq puq'ab' ri Cristo* y tikil alaq chi utz chupa rub'i'. ²K'ulu k'u alaq ri unimal rutzil k'u'xaj y ri utzil chomal re ri Qaqaw Dios y re ri Qanimajawal Jesucristo.

**Ronoje taq ri utz uch'ob'om lo ri Dios
e kuya chiqe ruma ri Cristo**

³iLik nim uq'ij ri Dios, Ruqaw ri Qanimajawal Jesucristo! Ruma oj chi re ri Cristo, ri Dios uya'om lo chiqe ronoje taq ri to'b'al petinaq chila' chikaj. ⁴Ma ri Dios k'amaja' ne ku'an ruwachulew echiri' xojucha' loq cha' kojuya puq'ab' ri Cristo, y jela' koju'an jusuk' y na jinta chi ne k'ana qamak chwach. ⁵Ruma k'u rutzil uk'u'x ri Dios, lik ojertan xujikib'a' lo uwach cha' ku'an ralk'o'al chiqe ruma ri Qanimajawal Jesucristo. Yey lik pa ranima' xalax wi ku'an wa'. ⁶Kaqayak k'u uq'ij ri Dios ruma ri unimal rutzil uk'u'x paqawi', ri xuya chiqe ruma Ruk'ajol, ri lik k'ax kuna' Rire. ⁷Ruk' k'u ri' ri Cristo k'o qakolob'etajik y k'o kuyb'al qamak ruma rukik'el xturuwik, yey qariqom wa' ruma ri unimal rutzil uk'u'x ri Dios. ⁸Na jinta k'u utaqexik wa rutzil uk'u'x uya'om lo paqawi'. Yey xuya ne chi saq ri qana'oj ⁹cha' kaqeta'maj sa' runa'oj Rire, ri na uya'om ta che reta'maxik ojertan. Ma uch'ob'om chi lo ojertan chirib'il rib' sa' ri karaj ku'an ruma ri Cristo ¹⁰echiri' kopon na ruq'ijol kuk'am lo ronoje taq ri k'olik, wa' e taq ri e k'o chila' chikaj y ri e k'o che ruwachulew, yey kuya na ronoje wa' puq'ab' ri Cristo cha' kataqan puwi'.

^a 1:1 Hch. 18:19-21; 19:1

¹¹Ruma k'u oj re ri Cristo, kaqak'ul na rub'i'tisim lo ri Dios chiqe, ma xojucha' lo ojertan cha' kaqa'an janipa ri uch'ob'om chi lo Rire. Yey Rire lik e ku'ana ronoje ri karaj ku'ano jela' pacha' ri uch'ob'om chi uloq. ¹²Xojucha' k'u ri' re yakb'al uq'ij Rire cha' kilitaj ruchomalil quma ri'oj, ri nab'e xkub'i' qak'u'x ruk' ri Cristo. ¹³Ek'uchiri' ralaq xta alaq rutzijoxik ri Q'ijisaq, ri Utzilaj Tzij puwi su'anik kakolob'etaj alaq; xkub'i' k'u'x alaq ruk' ri Cristo y xk'ul k'u alaq ri b'i'tisim kanoq: Wa' e ri Santowilaj Ruxlab'ixel ri Dios pa anima' alaq, k'utub'al re, alaq chi re ri Dios. ¹⁴Yey ri Ruxlab'ixel ri Dios pa qanima' e kajikib'an uwach chiqe, chiqawach apanoq kaqak'ul na rutz'aaqatib'al janipa ri ub'i'tisim kan ri Dios chiqe cha' jela' kaqayak uq'ij ri Dios ruma ri unimal uchomalil.

Ri Pablo ku'an orar pakiwi ri hermanos

¹⁵Ruma k'u nutom lik kub'ul k'u'x alaq ruk' ri Qanimajawal Jesucristo y lik k'utum ri rutzil k'u'x alaq chike konoje ri kikojom rub'i', ¹⁶na kinuxlan ta che kintioxin chwach ri Dios uma ralaq echiri' kan'an orar. ¹⁷Kan'an orar chwach ri Qaqaw ri lik nim uq'ij, ri Dios re ri Qanimajawal Jesucristo. Kantz'onoj k'u che chuya'a lo na'oj alaq ruma ri Ruxlab'ixel y chuq'alajisaj k'u chiwach alaq runa'oj Rire cha' jela' keta'maj alaq uwach chi utz. ¹⁸Yey kantz'onoj che ri Dios kuya chi saq ri na'oj alaq cha' jela' keta'maj alaq chi utz sa' taq ri oye'em alaq, ma alaq sik'im ruma ri Dios. Cheta'maj k'u alaq sa' ri chomilaj b'eyomalil ub'i'tisim chike konoje ri e re Rire. ¹⁹Kuaj k'ut lik keta'maj alaq runimal uchuq'ab' ri Dios, ma wa' na jinta kajunumitaj wi. Y wa uchuq'ab' k'o chi quk', ma ruk' wa' ri Dios kachakun chiqaxo'l ri'oj ri lik kub'ul qak'u'x ruk'. ²⁰Wa' wa uchuq'ab' e xuk'utu echiri' xuk'astajisaj lo ri Cristo chikixo'l taq ri ekaminaq y xutz'uyub'a' puwikiq'ab' chila' chikaj. ²¹Jela' ri Dios xuya puq'ab' ri Cristo kataqan pakiwi konoje ri e taqanelab', ri lik k'o kiwach, ri k'o kichuq'ab' y ri lik yakom kiq'ij. Ma rub'i' ri Cristo e más nim uq'ij chwach ronoje taq b'i'aj, ma na jinta jun chik más k'o uwach chwa Rire; y wa' na xew ta wo'ora ma jela' chiqawach apanoq. ²²Ek'u ri Dios xuya ronoje xe'raqan uq'ab' ri Cristo y xukojo cha' ku'an unimal ujolom riglesia ²³y riglesia e ucuerpo Rire. Jek'ula' ri Cristo ruk' riglesia junam katz'aaqat kiwach, y e ri Cristo ri katz'aaqatitan re janipa taq ri k'olik.

Ri Dios kuya k'ak' k'aslemal chiqe

2 ¹Ri Dios uya'om k'ak' k'aslemal che alaq, tob' ojertan kaminaq alaq chwach ri Dios ruma xmakun alaq y xpalajij alaq Rutzij. ²Ma rojertan ri b'linik silab'ik alaq e junam ruk' ri kib'linik taq ri winaq re ruwachulew. E xnimaj alaq janipa rutaqanik ri jun kataqan xa pa tew, wa' e ri itzel uxlab'ixel, ri kataqan waq'ij ora kuk' taq ri winaq kakipalajij Rutzij ri Dios. ³Qonoje ri'oj ojertan xqa'an qe'oj kuk' rike, ma e xqataqej janipa taq ri rayib'al re ri qat'iljil y taq ri na utz taj kak'un pa qajolom. Lik qalaxib'em chi lo wa' oj aj makib'. Ruma k'u la', lik taqal chiqe we ta xpe ri royowal ri Dios paqawi' jela' pacha' ri ku'an kuk' konoje ri e aj makib'. ⁴Pero ri Dios ruma lik k'o unimal rutzil uk'u'x, xoj-juch' ka'n che y k'ax xojuna'o. ⁵Ma echiri' k'a oj kaminaq chwach Rire ruma ri qamak, xuya k'ak' k'aslemal chiqe junam ruk' ri Cristo*. Ruma k'u ri unimal rutzil uk'u'x ri Dios k'o qakolob'etajik. ⁶Y junam ruk' ri Qanimajawal Jesucristo xojuk'astajisaj loq y xuya chiqe kojtaqan ruk' Rire chila' chikaj. ⁷Ri Dios xu'an wa' chiqe cha' chiqawach apanoq lik kaq'alajin ri unimal rutzil uk'u'x na jinta utaqexik, ri xuya lo ruk' relej uk'u'x paqawi' ruma ri Qanimajawal Jesucristo. ⁸Ma ruma k'u ri unimal rutzil uk'u'x ri Dios k'o kolob'etajik alaq yey wa' e ruma xkub'i' k'u'x alaq ruk' ri Cristo. Y ri kolob'etajik, na alaq ta xch'akow re, ma e jun sipanik re ri Dios che alaq. ⁹Ri kolob'etajik na kariqitaj ta k'u ri' ruma ri utz ka'an alaq, cha' jela' na jinta junoq kutak'ab'a' uq'ij. ¹⁰Ma e ri Dios xu'an k'ak' chiqe ruma ri Qanimajawal Jesucristo cha' kaqa'an ri utz chwach jela' pacha' ri uch'ob'om chi lo ojertan.

Qonoje ri qakojom rub'i' ri Cristo, xa jun qa'anom chwach ri Dios

¹¹Echiri' xalax alaq, na alaq ta kuk'il ri e aj judi'ab'. Y rike xkib'i'ij k'u che alaq: «Lik na junam ta iwach quk' ri'oj, ma ri'oj kojotal ri retalil re circuncisión* chiqe, k'utub'al re oj utinamit ri Dios; no'j ri'ix na jinta wa' chiwe» kecha'. Yey wa' kojotal che ri cuerpo xa kuma tikawex. ¹²Ek'u rojertan na jinta ri Cristo pa anima' alaq, na alaq ta ne kuk'il raj Israel ri ya'tal chike e utinamit ri Dios, y na jinta ne oye'em alaq che

ri b'i'tisinik u'anom ri Dios^b echiri' xu'an tzij kuk' rutinamit; lik k'u xa tukel alaq ri' che ruwachulew ma na jinta ri Dios uk' alaq.

¹³No'j wo'ora k'o chi alaq puq'ab' ri Qanimajawal Jesucristo; yey na naj ta chi k'o wi alaq che ri Dios, ma ruma rukik'el ri Cristo, ya'tal che alaq kopon alaq chwach ri Dios.^c ¹⁴Ek'u ri' ri Cristo xojya'w chi utzil chomal chiqawach ri oj aj judi'ab' uk' ralaq ri na alaq ta aj judi'ab'; xu'an k'u xa jun chiqe y xresaj ri q'atb'al kajachaw qapa. ¹⁵Ri Cristo echiri' xuya rib' pa kamik, e xusach uwach ri retzelal k'u'x k'o chiqawach ruma ri tzij pixab' kitaqem raj judi'ab'.^d Jek'uri'la', che wa keb' tinamit xu'an xa jun tinamit, jun k'ak' tinamit u'anom xa jun ruk' Rire. Xutik k'u ri utzil chomal chiqaxo'l. ¹⁶Ma ruk' rukamik chwa ri cruz, xeb'uya wa keb' tinamit chi utzil chomal chwach; xu'an k'u xa jun chike cha' na tzel ta chi kakil kib'. ¹⁷Xk'un k'u ri Cristo y xutzijoj chike konoje su'anik kek'oji' chi utzil chomal ruk' ri Dios. Xutzijoj k'u wa Utzilaj Tzij che ralaq echiri' k'a naj k'o wi alaq che ri Dios y chike rutinamit Israel ri xa naqaj e k'o wi che. ¹⁸Ruma k'u ri xu'an ri Cristo, qonoje tob' oj aj judi'ab' o na oj ta aj judi'ab' ya'tal chiqe kojopon chwach ri Qaqaw Dios ruma ri Ruxlab'ixel Rire k'o quk'. ¹⁹Jek'uri'la', wo'ora na alaq ta chi pacha' ri xa e ik'owel o ri e jeqel pa juna luwar na kitinamit taj; ma alaq chi kuk'il rutinamit ri Dios, alaq chi ralk'o'al ri Dios, junam kuk' konoje ri e re Rire.

Reglesia e pacha' juna ja pa jeqel wi ri Dios

²⁰E ralaq pacha' alaq juna ja katajin ri Dios che uyakik. Alaq pacha' xan katajin utz'aqik chwi ri kowilaj uparaqan ri ja, yey wa' e ri kik'utum kan ri e taqo'n y ri q'alajisanelab' re ri Dios. Ek'u ruk'u'xib'al lo ruparaqan ri ja^e e ri Qanimajawal Jesucristo. ²¹Lik k'u ri' kuchap b'i rib' chi utz ri ja ma ronoje ri kojotal che, tz'aqom b'i chi utz chwi ri ratz'ayaq, cha' jela' ku'ana jun santowilaj rocho ri Dios, ma tikil chi utz ruk' ri Qanimajawal. ²²Ruma k'u ri Dios, alaq junam kuk' raj judi'ab'

^b 2:12 “Ri b'i'tisinik u'anom ri Dios”: Gn. 9:9; 15:18; Éx. 19:1-8; 2S. 7:11-16,26 ^c 2:13 Heb. 4:16 ^d 2:15 Ri tzij pixab' ke raj judi'ab' xujach kipa wa keb' tinamit, ma raj judi'ab' e lik kitaqem wa tzij pixab', no'j ri na e ta aj judi'ab' na keb'ok ta il che. Ruma k'u la' lik tzel kakil kib'.
^e 2:20 “Ruk'u'xib'al lo ruparaqan ri ja”: Wa' pa kaxtila kab'i'x “piedra maestra” che. E nab'e ab'aj kakoj paskin che ri ja kayakik.

ri kikojom rub'i' ri Cristo; u'anom che alaq, alaq rocho ri Dios, ma Rire jeqel uk' alaq ruma ri Ruxlab'ixel uya'om che alaq.

Ruchak ri Pablo kuk' taq ri na e ta aj judi'ab'

3 ¹Ri'in in Pablo, in k'o pa cárcel ruma xintzijoj rub'i' ri Qanimajawal Jesucristo che ralaq ri na alaq ta aj judi'ab'. ²Lik tom chi k'u alaq ri chak uya'om ri Dios chwe: Wa' e ri kantzijoj che alaq ri unimal rutzil uk'u'x ri Dios. ³Ma ri Dios xuk'ut chinuwach ri na eta'matal ta ojertan, yey puwi wa' nutz'ib'am chi pan jub'iq' che alaq. ⁴We xajilaj alaq wa nutz'ib'am, kamaj alaq usuk' sa' ri xq'alajisax chwe puwi ri Cristo*. ⁵Ojertan wa' na q'alajisam ta chikiwach ri tikawex; no'j wo'ora ruma ri Ruxlab'ixel ri Dios xq'alajisax chikiwach ri e taqo'n y ri q'alajisanelab' echa'tal ruma ri Dios. ⁶Ruk'u'xib'al ri q'alajisam chik e wa': Ri b'i'tisim lo ruma ri Dios na xew ta ke raj judi'ab', ma ke ne ri na e ta aj judi'ab'; u'anom k'u xa jun chike y junam koye'em janipa rub'i'tisim lo ri Dios chike ri kakikoj ri Utzilaj Tzij re ri Qanimajawal Jesucristo. ⁷Ruma k'u ri unimal rutzil uk'u'x ri Dios wuk' ri'in, xya'taj chwe xinuan raj chak ri Cristo re kantzijoj ri Utzilaj Tzij. Y xew k'u ruma ruchuq'ab' ri Dios, kel pan chi utz ri chak chwi nuq'ab'.

⁸Ri'in tob' lik na junta ko nuwach chikiwa konoje ri echa'tal ruma ri Dios; na ruk' ta k'u ri, xya'taj chwe rutzijoxik ri Utzilaj Tzij chike ri na e ta aj judi'ab'. Kantzijoj k'u chike sa' taq ri chomilaj b'eyomalil re ri Cristo, ri na junta ne junoq kach'ijow uch'ob'ik ruchomalil taq wa'.

⁹Y ya'om chwe kanq'alajisaj chikiwach konoje ri tikawex sa' ri uch'ob'om lo ri Dios, ri x'anaw re ronoje ri k'olik. Kanq'alajisaj k'u ri na eta'matal ta lo rojertan, ri k'a e wo'ora kel lo chi saq. ¹⁰Ma ri karaj ri Dios wo'ora e cha' ruma riglesia kilitaj chi utz ruk'iyal taq uwach una'oj Rire chikiwach taq ri k'o kiwach y ri k'o kichuq'ab', wa' e ri ketaqan xa pa tew. ¹¹E janipa k'u ri uch'ob'om lo ri Dios echiri' k'amaja' ne ku'an ruwachulew, e u'anom ri' ruma ri Jesucristo, ri Qanimajawal. ¹²Ruma k'u ri Cristo xya'taj chiqe kojopon chwach ri Dios; lik k'u jikil uwach, ri Dios kojuk'ul chi utz ruma ri kub'ulib'al qak'u'x ruk' ri Cristo. ¹³E uwari'che kamb'i'ij che alaq, mapax k'u'x alaq ruma wa k'axk'ob'ik in k'o wi, e ne ki'kota alaq ma uma ralaq na junta kub'i'ij nuk'u'x kinik'ow chupa wa'.

Chojtikila chi utz chupa ri unimal rutzil uk'u'x ri Dios

¹⁴Ruma taq k'u wa', kanxuk wib' chwach Ruqaw ri Qanimajawal Jesucristo, ¹⁵ma che ri Qaqaw e petinaq wi konoje taq ri familia e k'o chila' chikaj kuk' ri e k'o che ruwachulew. ¹⁶Kantz'onoj che ri Qaqaw cha' e chirij taq ri chomilaj ub'eyomalil, kuya lo unimal chuq'ab' pa ri anima' alaq y jek'ula' kachuq'ub'ej ib' alaq ruma ri Ruxlab'ixel Rire. ¹⁷Kantz'onoj che ri Dios cha' kajeqi' ri Cristo pa anima' alaq ruma ri kub'ulib'al k'u'x alaq y katiki' k'u alaq chi utz chupa ri rutzil uk'u'x pacha' juna che' lik naj b'enaq wi ri ratz'ayaq. ¹⁸Chuya'a k'u che alaq junam kuk' konoje ri e re Rire, ri keta'maj alaq chi utz ri rutzil uk'u'x ri Cristo cha' jela' kamaj alaq usuk' janipa runimal uwach, runajtijil raqan, ruchoyil upa y runajtijil uwi' ri rutzil uk'u'x. ¹⁹Cheta'maj k'u alaq ri unimal rutzil uk'u'x ri Cristo, tob' na jinta junoq lik kumaj usuk' ronoje wa'. 'Ana k'u e alaq che janipa ri utz k'o ruk' Rire cha' kaq'alajin taq wa' che ri b'inik silab'ik alaq. ²⁰Ruma ruchuq'ab' ri Dios quk', Rire kuya más uwi' ronoje ri kaqatz'onoj che o ri kaqach'ob'o ku'ano. ²¹iCheta'maxoq nim uq'ij ri Dios ruma ri ku'an ruk' ru iglesia ruma ri Qanimajawal Jesucristo! Kaloq'nimax k'u uq'ij waq'ij ora y chiqawach apanoq na jinta chi utaqexik. Amén*.

Xa jun qa'anom chwach ri Cristo* tob' junwi taq ri qachak

4 ¹Ri'in in k'o pa cárcel xa ruma ruchak ri Cristo; lik kantz'onoj k'u che alaq b'ina alaq jusuk' jela' pacha' ri taqal che alaq ma alaq sik'im ruma ri Dios. ²Ma'an k'u nim che ib' alaq; e chu'ana ri lik utz k'u'x alaq chiwach alaq. Kuyu k'u ib' alaq chiwach alaq ruk' unimal k'u'xaj ruma ri k'ax kana' ib' alaq. ³Ri Ruxlab'ixel ri Dios xu'an xa jun che alaq y xukoj utzil chomal chiwach alaq; maya k'u alaq luwar kajach pa alaq. ⁴Chwach ri Dios xa oj jun ma oj ucuervo ri Cristo, xa jun ri Ruxlab'ixel ri Dios qak'ulum y xa jun oj u'anom che roy'exik ri utz xub'i'tisij ri Dios chiqe echiri' xojusik'ij. ⁵Xa jun ri Qanimajawal, na jinta jun chik; xa jun ri Utzilaj Tzij qakojom y xa jun ri bautismo* qak'ulum. ⁶Xa jun ri Dios k'olik; Rire e Qaqaw ri k'o paqawi' qonoje ri'oj, ku'an ruchak quma qonoje

ri'oj y k'o pa qanima' qonoje ri'oj. ⁷Yey chiqajujunal k'o ri usipam ri Cristo chiqe e chirij ri relej uk'u'x Rire. ⁸E pacha' ri tz'ib'ital kan chupa Ruch'a'tem ri Dios pa kub'i'ij wi:

Echiri' xe'ek chila' chikaj,
 xeb'uk'am b'i ri xek'o'ji' puq'ab'
 yey xuya chomilaj taq sipanik
 chike ri tikawex.

Sal. 68:18

⁹Echiri' kub'i'ij «xe'ek chila' chikaj», wa' ke'elawi xtzelej chila' chikaj, ma nab'e xpe chila' y xk'un wara che ruwachulew.

¹⁰Ek'u ri Cristo, ri xk'unik, e Rire mismo ri xtzelej chila' chikaj cha' jela' kataqan pakiwi konoje y jela' ronoje taq ri k'olik kak'o'ji' puq'ab' Rire.

¹¹Yey e ri Cristo ri kojyom taq ke raj chakib' chikiwach rutinamit. E k'o jujun xu'an chike e utaq'o'n; jujun chik xu'an chike eq'alajisay runa'oj ri Dios. Jujun chik xu'an chike e aj tzijol re ri Utzilaj Tzij. Jujun chik xu'an chike e aj chajal rutinamit ri Dios y chike jujun chik xu'an chike e k'utunel re Rutzij ri Dios. ¹²E taq wa e aj chak ekojom re kekitijoj rutinamit ri Dios cha' kaki'an ruchak Rire y jek'ula' ri kikojom rub'i' ri Cristo kek'iy chi utz. ¹³Ma ri karaj ri Qaqaw chiqe e koju'an xa jun ruma ri kub'ulib'al qak'u'x ruk' Ruk'ajol y ruma ri kaqeta'maj uwach chi utz. Ek'u ri qab'inik chwach ri Dios lik kakowirik, ku'ana jela' pacha' ri chomilaj ub'inik ri Cristo. ¹⁴Jek'ula' na kaqa'an ta chi qe'oj kuk' ri na jinta kik'iyib'al chwach ri Dios, ri xa kaketz'ab'ej kina'oj puwi ri kikojom yey ketzaq pakiq'ab' ri e aj sokoso'nel, ri kakik'ut taq ri na e taj y ruk' itzel taq na'oj kekik'am b'i pa sachib'al ri na e tikil ta chi utz. ¹⁵Pero ri chirajawaxik wi chiqe e kojteki' chi utz chupa ri Q'ijsaq y kaqatzijoj k'u wa' ruk' rutzil qak'u'x. Jek'ula' kojki'iy pa saqil wi cha' ruk' ronoje ri kaqa'ano koju'ana pacha' ri Jun Aj K'amal Qawach, wa' e ri Cristo.

¹⁶Ek'u ri Cristo kaya'w ri qak'iyib'al echiri' chiqajujunal kaqa'an ri chak uya'om Rire paqaq'ab' y kaqato' qib' ruk' rutzil qak'u'x. Ma oj u'anom xa jun ruk' Rire; e pacha' ri qacuerpo, lik k'i taq ri chapayom re, pero wa' xa jun u'anom.

Qaya'a kan ri qab'inik qasilab'ik re ojer

¹⁷Kampixab'aj k'u alaq chupa rub'i' ri Qanimajawal: Ma'an chi e alaq pacha' ri kaki'an ri na keta'am ta uwach ri Dios, ma ri kina'oj rike k'o puwi ri xa na jinta uchak. ¹⁸Rike e k'o pa q'equ'm

ma na kakaj ta kakimaj usuk' ri Q'ijsaq. Ruma k'u lik ki'anom ko che ri kanima', na jinta k'o keta'am puwi ri Dios y lik naj e k'o wi che ri chomilaj k'aslemal kuya Rire. ¹⁹Wa' wa winaq qab'i ke che kaki'an ri k'ixb'al uwach; xkiya k'u kib' che taq ri rayib'al re ri kiti'jil y jela' kiya'om kib' che u'anik taq ri ch'ulilaj mak.

²⁰No'j ralaq na je ta la' ri k'utunik xmaj alaq puwi ri Cristo, ²¹we paqatzij wi e xta alaq rutzij y xmaj alaq usuk' ri Q'ijsaq xuk'ut Rire. ²²Ma'an chi alaq pacha' ri x'an alaq echiri' k'amaja' kaya ib' alaq puq'ab' ri Cristo. Ya'a k'u kan ri ojer b'inik silab'ik alaq pa xsokotaj wi alaq ruma taq ri rayinik xa re sachib'al e alaq. ²³Chirajawaxik k'ut k'o jun jalk'atajib'al che ri na'oj alaq. ²⁴Ya'a k'u ib' alaq chupa ri k'ak' k'aslemal uya'om ri Dios che alaq cha' jela' kab'in alaq chupa ri Q'ijsaq ruk' jun b'inik lik jusuk' y lik chom.

²⁵Ma'an chi alaq raq'ub'al, xew ch'a'tib'ej alaq ri lik qatzij chiwach alaq, ma qonoje ri oj re ri Cristo, xa jun qa'anom.

²⁶We kape oyowal alaq, mamakun alaq ruk' wa'; ri 'ana alaq e chesaj chik'u'x alaq ri oyowal xaloq' k'amaja' ne katzaq b'i ri q'ij. ²⁷Maya k'u alaq luwar che ritzel winaq kusok alaq.

²⁸We k'o junoq chixo'lib'al alaq ku'an eleq', mu'an chik. Ri chu'ana' e chakunoq cha' jela' kuch'ak ri kajawax che y keb'uto' ne taq ri e k'o pa k'axk'ob'ik.

²⁹Mab'i'ij ne alaq juna itzel ch'a'tem; e ch'a'tib'ej alaq ri chomilaj taq ch'a'tem, to'b'al re ri kib'inik ksilab'ik ri ketaw re.

³⁰Ruk' k'u ri' ri ka'an alaq, maya alaq pa b'is ri Santowilaj Ruxlab'ixel ri Dios. Ma ri Ruxlab'ixel pa anima' alaq e k'utub'al re, alaq chi re ri Dios y e jikib'al uwach ri kolob'etajik kak'ul alaq chupa ruq'ijol ruk'unib'al ri Cristo.

³¹Chesaj alaq ronoje ri oyowal k'o pa anima' alaq. Ma'an alaq ri alaq k'a'n. Masik'in alaq ruk' oyowal. Mach'a't alaq chirij junoq. Chesaj k'u ib' alaq che ronoje ri na utz taj. ³²Ri 'ana alaq e k'utu alaq ri rutzil k'u'xaj chiwach alaq, k'ax na'a ib' alaq. Kuyu mak alaq chiwach alaq jela' pacha' xu'an ri Dios echiri' xukuy mak alaq ruma ri Cristo.

**Chojb'ina jusuk' jela' pacha' ri taqal
chiqe ri oj ralk'o'al ri Dios**

5 ¹Ruma k'u alaq ralk'o'al ri Dios y Rire k'ax kuna' alaq, lik chirajawaxik 'ana alaq jela' pacha' ku'an Rire. ²Ronoje k'u ri ka'an alaq, 'ana alaq ruk' rutzil k'u'xaj, jela' pacha' ri

rutzil uk'u'x ri Cristo* uk'utum chiqawach. Ma Rire lik k'ax xojuna'o y xuya rib' pa kamik paqak'axel re tojb'al ri qamak. Ri xu'ano e pacha' jun qasa'n lik ki' ruxlab' chwach ri Dios.

³Ralaq ri alaq chi re ri Dios, lik na ub'e ta k'enoq we chixo'lib'al alaq k'a k'o ri karetz'ab'ej uwa uq'ij ruk' junoc na uk'ulel taj o ku'an taq ch'ulilaj mak o na kaki'kot ta ruk' taq ri k'o ruk' ma xaqi kurayij más. ⁴Mach'a'tib'ej ne alaq ch'a'tem k'ixb'al uwach, ch'a'tem na junta kutiqoj, ch'a'tem na chom ta k'enoq tob' ne tze'b'al uwach. Ma ronoje wa' lik na taqal ta che ralaq. Ri 'ana alaq e tioxin alaq chwach ri Dios ruk' ri ch'a'tem alaq. ⁵Ma lik eta'am chi alaq wa': Ri karetz'ab'ej uwa uq'ij ruk' junoc na uk'ulel taj, ri ku'an taq ch'ulilaj mak, ri na kaki'kot ta ruk' taq ri k'o ruk' ma xaqi kurayij más, ri ka'anaw wa' e pacha' juna aj tiox ma e ku'an “udios” che janipa ri kurayij; konoje k'u ri kaki'an taq wa', na kakik'ul ta ri b'i'tisim lo chike ri kiya'om kib' puq'ab' ri Cristo y e k'o chupa rutaqanik ri Dios. ⁶Masokotaj alaq kuma ri kakimin alaq chupa ri mak ruk' ch'a'tem lik chakojo' qatzij pero xa raq'ub'al. Ma ri q'atb'al tzij re ri Dios kape pakiwi ri e aj palajiy tzij, wa' e ri kaki'an taq wa' wa mak.

⁷Ma'an k'u e alaq kuk' taq wa winaq kaki'an ri na utz taj. ⁸Ma ralaq ojertan sachinaq alaq chupa ri q'equ'm, no'j wo'ora k'o chi alaq pa ri Q'ijsaq ruma ri Cristo. B'ina k'u alaq pa ri Q'ijsaq jela' pacha' ri taqal che alaq. ⁹Ma e junoc k'o pa ri Q'ijsaq, ri' che rub'inik usilab'ik kilitaj wi ri relej uk'u'x, lik jusuk' ri ku'ano y lik qatzij ronoje ri kub'i'ij. ¹⁰E lik ch'ob'o alaq sa' ri kuk'ul uk'u'x ri Qaqaw y e 'ana k'u alaq ri'. ¹¹Ma'an e alaq pacha' ri kaki'an ri e k'o pa q'equ'm, ma ri kaki'an rike na junta k'ana uchak. Ri 'ana alaq e q'alajisaj alaq chike ri na utz taj kaki'ano cha' na kaki'an ta chik, ¹²tob' ne lik k'ixb'al ub'i'xikil ri kaki'an rike xa xe'laq'ay. ¹³Yey echiri' kel chi saq ri ka'anik, kaq'alajin k'u ri' we utz o na utz taj, ma ronoje kilitaj chi utz ruma ri Q'ijsaq. ¹⁴E pacha' ri kab'i'xik:

E ri'at ri katwarik, ik'una k'u saq chawach!

Chatwa'lij lo chikixo'l ri ekaminaq pa mak,

y ri Cristo katuya pa ri Q'ijsaq.^f

¹⁵Lik chajij k'u ib' alaq che ri b'inik silab'ik alaq. Ma'an e alaq pacha' ri kaki'an ri na junta kina'oj; e lik ch'ob'o alaq ruk' saqil

^f 5:14 Is. 60:1-2

na'oj sa' taq ri ka'an alaq. ¹⁶Lik ya'a ib' alaq che u'anik taq ri utz, ma waq'ij ora lik katajin uk'iyarik ri mak che ruwachulew. ¹⁷Ma'an k'u alaq ri na kach'ob' ta alaq chi utz ri ka'an alaq; e lik k'ola na'oj alaq puwi sa' ri karaj ri Qanimajawal che alaq. ¹⁸Maya ib' alaq che q'ab'arik, ma wa' xa kuyojij rub'inik junooq. E ya'a ib' alaq puq'ab' ri Ruxlab'ixel ri Dios cha' e Rire kataqan pa anima' alaq. ¹⁹Ma we k'o ri Ruxlab'ixel ri Dios quk', jewa' kaqa'ano: Kaqanimarisaj qak'u'x chiqawach ruk' taq salmos, ruk' taq b'ix tz'ib'ital kanoq y ruk' k'ak' b'ixob'al ya'om chiqe ruma ri Ruxlab'ixel ri Dios. Kaqayak k'u uq'ij ri Qaqaw ruk' b'ix kalax lo pa qanima'. ²⁰Yey xaqi kojtiouxin chwach ri Qaqaw Dios ruma ronoje, y kaqa'an k'u wa' chupa rub'i' ri Qanimajawal Jesucristo.

Pixab'anik chike ri e k'ulanik

²¹Nimaj ib' alaq chiwach alaq ruk' xi'in ib' chwach ri Cristo, ma e karaj ri' Rire chiqe. ²²E uwari'che, rixooq k'ulanik taqal che kutaqej ri rachijil jela' pacha' ri lik taqal che kutaqej ri Cristo. ²³Ma rachi e k'amal uwach ri rixooqil jela' pacha' ri Cristo e k'amal uwach riglesia y na xew tane k'amal uwach ma e Kolob'enel re. Jek'ula' ri Cristo e ujolom riglesia yey riglesia e ucuervo Rire. ²⁴Jek'ula' pacha' riglesia k'o puq'ab' ri Cristo, jela' chu'ana rixooq ruk' ri rachijil; che ronoje taq ri ku'ano, e lik chutaqej ri rachijil.

²⁵Ek'u rachi k'ulanik taqal che k'ax kuna' ri rixooqil jela' pacha' ri Cristo lik k'ax xojuna' ri oj u iglesia y xuya rib' pa kamik paqak'axel. ²⁶Xu'an k'u wa' cha' e ku'an chom y jusuk' che ri qab'inik. Xresaj k'u ri qamak ruma Ruch'a'tem; ri xu'ano e pacha' ka'an che ri ch'ul echiri' kach'aj ruk' ya'. ²⁷Xu'an k'u wa' cha' echiri' ri'oj oj u iglesia kojopon chwach, oj jun chomilaj iglesia lik jusuk' y na junta k'ana mak kariqitaj che. ²⁸Jek'ula' lik chirajawaxik che rachi e kuk'ut ri rutzil uk'u'x che ri rixooqil. Jela' pacha' junooq lik kuchajij rucuerpo, jek'uri'la' taqal che rachi kuchajij ri rixooqil. Ma we juna achi k'ax kuna' ri rixooqil, e ke'elawi k'ax kuna' rib', ma rachi ruk' rixooq, xa jun ki'anom. ²⁹Na junta junooq tzel karil rucuerpo; ri ku'ano e kawa' chi utz y lik kuchajij chi utz. Jela' ri ku'an ri Cristo che riglesia, lik kuchajij chi utz. ³⁰Ku'an wa' chiqe ma ri'oj oj ucuervo.^g ³¹Jek'uwa' ri kub'i'ij Ruch'a'tem ri Dios:

^g 5:30 Gn. 2:23

Ruma k'u ri', rachi echiri' kak'uli'ik,
 karesaj rib' chikij ruchu-uqaw
 cha' kajeqi' ruk' ri rixoqil
 y kikab'ichal k'u ri' keb'u'ana xa e jun chwach ri Dios

Gn. 2:24

kacha'. ³²Lik naj kumaj wa' wa k'utub'al q'alajisam chiqe;
 pero kamb'i'ij k'u ri'in, wa' e jun k'amb'al na'oj puwi ri Cristo
 ruk' riglesia. ³³Yey e ne jun pixab'anik che onoje alaq ri alaq
 k'ulanik. Rachi lik k'ax chuna'a ri rixoqil jela' pacha' k'ax
 kuna' rib' rire, yey ek'u rixoq e lik chutaqej ri rachijil.

Pixab'anik chike alk'o'al y chike kichu-kiqaw

6 ¹Ix alk'o'al, ruma ix k'o puq'ab' ri Qaqaw, lik chikojo
 kitzij richu-iqaw ma lik e usuk' ri'. ²Chupa Rutzij Upixab'
 ri Dios ri nab'e tzij ku'an b'i'tisinik chike ri ke'anaw re, e wa':

Chaloq'oj k'iq'ij rachu-aqaw,

³ cha' jela' xaqi katel pan chi utz che ronoje

y kanajtir rak'aslem wara che ruwachulew. *Éx. 20:12*

⁴Ek'u ralaq ri k'o alk'o'al alaq, mapetisaj alaq koyowal
 ri alk'o'al alaq; ri 'ana alaq e chek'iyisaj alaq ruk' saqil
 q'ilonik y chepixab'aj alaq cha' keb'in chupa ri Q'ijsaq re ri
 Qanimajawal.

Pixab'anik chike ri e mokom y chike ri e patrón

⁵Yey ralaq ri alaq mokom, e lik kojo alaq kitzij ri patrón
 alaq wara che ruwachulew. Chakuna k'u alaq chi utz ruk' jun
 saqil xi'in ib' pa anima' alaq y ruk' ronoje k'u'x alaq pacha' e
 kanimaj alaq ri Cristo* ruk' ri chak alaq. ⁶Na utz ta k'u ri' we
 juna mokom xew kachakun chi utz echiri' katzutz'u'x ruma
 rupatrón cha' jela' katak'ab'ax uq'ij. Ri 'ana alaq e k'utu alaq
 paqatzij wi alaq aj chak re ri Cristo. Chakuna k'u alaq ri' ruk'
 ronoje k'u'x alaq cha' jela' ka'an alaq janipa ri karaj ri Dios.
⁷Ma ralaq na xa ta alaq umokom juna achi; e uwari'che, 'ana
 alaq pacha' e ri Qanimajawal Jesucristo ri kanimaj alaq ruk' ri
 chak alaq. Chakuna k'u alaq ri' ruk' ronoje k'u'x alaq. ⁸Eta'am
 k'u alaq k'o rajil uk'axel ri utz kaqa'ano y wa' e ri Cristo
 kaya'w chiqajujunal, tob' kachakun jun ruk' juna patrón o xa
 pa re jun kachakun wi.

⁹Ek'u ralaq ri alaq patrón, 'ana alaq ri utz chike taq ri
 mokom alaq ma e karaj ri' ri Dios che alaq. Maxib'ij ne alaq

kipa ruk' k'ax. K'una chik'u'x alaq, e ralaq alaq jela' pacha' rike, ma junam kuk' rike k'o alaq puq'ab' ri Qanimajawal k'o chila' chikaj. Yey chwach Rire xa jun qawach qonoje.^h

Qachapab'ej ri to'b'al qe uya'om ri Dios

¹⁰K'isb'al k'u re, kamb'i'ij che alaq hermanos, chuq'ub'ej ib' alaq chwach ri Qanimajawal Jesucristo ruk' runimal uchuq'ab' Rire. ¹¹'Ana k'u e alaq che ronoje taq ri to'b'al kuya ri Diosⁱ che alaq cha' jela' kach'ij alaq uchuq'ab' taq ri sokoso'nik re ritzel winaq. ¹²Ma ri'oj oj k'o pa ch'a'oj. Pero wa ch'a'oj na e ta kuk' tikawex keqam kulewal kipoqlajil, e kuk' taq itzelilaj uxlab'ixel e k'o xa pa tew, ri lik k'o kichuq'ab' re ketaqan pakiwi taq ri e k'o pa q'equ'm wara che ruwachulew. Kuk' taq rike ri qach'a'oj. ¹³Ruma k'u wa', lik chirajawaxik che alaq chuk'a'aj alaq ronoje taq ri to'b'al qe kuya ri Dios, cha' jela' kach'ij alaq uchuq'ab' taq ri na utz taj kape paw' alaq. Y jek'ula', we xk'is wa' wa ch'a'oj chi'ij alaq, k'a tikil alaq jusuk'.

¹⁴E uwari'che lik chuq'ub'ej ib' alaq chupa ri Q'ijsaq jela' pacha' juna aj chak kukoj rupas cha' kuxim rupa chi utz. K'ola alaq jusuk' y lik chajij alaq ri b'inik silab'ik alaq jela' pacha' juna soldado ch'uqutal ruwa uk'u'x ruk' jun ch'ich'. ¹⁵Xaqi yijb'a' ib' alaq che utzijoxik ri Utzilaj Tzij re ri utzil chomal jela' pacha' juna soldado xaqi ukojom ruxajab' re kuto'b'ej ri raqan che taq ri kik'ow wi. ¹⁶Y chwi ronoje taq wa', tikila chi utz ri kub'ulib'al k'u'x alaq ruk' ri Dios, ma wa' che ralaq e pacha' ri juperaj ch'ich' ruk'a'am juna soldado puq'ab' re kuchup ri aq' k'o chutza'm ri flechas kak'aq lo che. Jek'ula' ri kub'ulib'al k'u'x ralaq e to'b'al e alaq cha' kach'ij alaq uchuq'ab' taq ri k'aqanik ku'an lo ritzel winaq che alaq. ¹⁷Tikila alaq chi utz chupa ri kolob'etajik ya'tal che alaq jela' pacha' juna soldado kukoj rucasco re ch'uqub'al rujolom. Y chapab'ej alaq chi utz Ruch'a'tem ri Dios, ma wa' e pacha' juna espada ya'tal che alaq ruma ri Ruxlab'ixel ri Dios cha' kach'o'jin alaq chirij ritzel winaq. ¹⁸'Ana k'u alaq orar chipaq'ij chichaq'ab'. Lik tz'onoj alaq che ri Dios e chirij

^h 6:9 Ro. 2:11 ⁱ 6:11 “Ri to'b'al kuya ri Dios”: Pa kaxtila wa' kab'i'x “la Armadura de Dios” che. Wa' e jun k'amb'al na'oj puwi ri to'b'al kuya ri Dios chiqe. Wa' e pacha' taq ri chapab'al re juna soldado.

Jun soldado romano (Efesios 6:10-20)

janipa ri kub'i'ij ri Ruxlab'ixel che alaq. Makos ne alaq che u'anik orar; e xaqi 'ana alaq orar pakiwi konoje rutinamit ri Dios. ¹⁹Kantz'onoj ko che alaq 'ana alaq orar panuwi ri'in cha' ri Dios kuya nuch'a'tem y jek'ula' na kanxi'ij ta k'ana wib' kantzijoj ri Utzilaj Tzij uq'alajisam ri Dios chiqawach. ²⁰Ma intaqom lo ruma ri Dios, in q'alajisay re ri Utzilaj Tzij y ruma ne wa' in k'o pa presoyil wo'ora. E uwari'che tz'onoj alaq che ri Dios cha' na kanxi'ij ta k'ana wib' che uq'alajisaxik puwi Rire, ma e taqal ri' chwe.

Ri Tíquico kuk'am b'i urason ri Pablo

²¹Ronoje taq ri nuk'ulumam y ri kintajin che u'anik, ku'tzijoj pan ri Tíquico che alaq. Rire e jun utzilaj aj chak re ri Qanimajawal Jesucristo y na loq' ta k'ax kana'w re. ²²E uwari'che nutaqom b'i chila' uk' alaq cha' keta'maj alaq sa' ri qa'anom ri'oj y jek'ula' ku'nimarisaj pan k'u'x alaq.

Ri Pablo kutz'onoj utzil chomal puwi riglesia k'o Éfeso

²³K'ulu alaq ri utzil chomal, ri rutzil k'u'xaj y ri kub'ulib'al k'u'xaj, ri petinaq ruk' ri Qaqaw Dios y ruk' ri Qanimajawal Jesucristo. ²⁴K'ulu k'u alaq ri unimal rutzil uk'u'x ri Qanimajawal Jesucristo, onoje alaq ri lik k'ax kana' alaq Rire ruk' rutzil k'u'xaj na jinta uk'isik. Amén*.